

קהילתנו

מהנעשה והנשמע בבית מדרשנו

יוצא לאור ע"י קהילת חסידי אשלג טלז סטון

גיליון מס' 68 פרשת ויקרא ה'תש"פ

כניסת השבת	יציאת השבת ר"ת	שעון קיץ	הפטרה:
16:30	19:13	"עם זו יצרת"	"עם זו יצרת"

חודש אשר ישועות בו מקיפות

**"כימי צאתך בארץ מצרים אראנו נפלאות" בסגולת חודש ניסן בטוחים
אנו בהשי"ת שימים הנבוכים בו אנו שרויים יתהפכו במהרה לימים
המבורכים 'בניסן נגאלו ישראל ובניסן עתידין להיגאל'**

- בעקבות הקורונה -

לראשונה: סעודת ר"ח ניסן הועבר בשידור חי

עקב מאורעות הימים בו אנו נמצאים הרבי שליט"א מסר את השיחה החודשית הנמסרת במסגרת סעודת ראש חודש, כמו כן כל השיעורים השבועיים הנמסרים מדי שבוע בכל רחבי הארץ התבטלו, ובמקומם מוסר הרבי שליט"א מדי בוקר בשעה 10 בבוקר שיעור במתן תורה ערב שיעור בהגדה של פסח ובהכנה לימים הבעל"ט. ניתן להאזין לשידור חי בטלפון: 076-599-0056 ואז קוד גישה: 463907 ואחריו #. להאזנה להקלטת השידור במועד מאוחר יותר בזמנכם החופשי: לחייג למספר 076-599-0057 ואז קוד גישה.

ישיבת 'המתבודדים'

לכלל הבחורים נערך ישיבת בין הזמנים בבית מדרשנו, שהתחילה עם תפילת שחרית לכלל הבחורים, בימים הראשונים עוד טרם התקנות החדשות של משרד הבריאות נערך כל יום אחר תפילת שחרית סעודת 'פתי שחרית' בצוותא, לאחמ"כ הבחורים עשו חיל בלימודם.

חוברת 'סוד המועד' לפסח

לקראת חג הפסח אמור לצאת קונטרס חדש, לחג הפסח, ובו ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א על הזוהר הק', וליקוטים מרבתינו הק'. לפרטים ניתן לפנות להרב ישעיהו גוטליב שיחי' בפלאפון 054-849-26-53

ערכה מיוחדת לחג הפסח חולק לילדי ת"ת 'זכרו'

בעקבות המצב, בו התבטלו כל המסגרות הלימודיות, חולק ערכה מיוחדת ובו שלש דברים לחג הפסח לילדי ת"ת זכרו, כדי שיוכלו ללמוד ולהתעסק בעינינו של חג הפסח גם בהיותם בביתם.

גליון 'קהילתנו' ו'השמעיני קולך' יחולק עד הבית

גליון 'קהילתנו' לחברי הקהילה, וגליון 'השמעיני קולך' לנשות הקהילה, יחולק בעז"ה עד הבית לקראת שבת קודש.

לומר, שבו מקיף השי"ת ישועות לעם ישראל אף אם אינם ראויים וכדאים לכך, כמו שהיו ביציאת מצרים, שלא היו ראויים מצד מעשיהם לגאולה, וגאלם הקב"ה בזכות התורה שעתידיים לקבל, וכימים ההם בזמן הזה מתעורר מדה זו בחודש הזה, והקב"ה מקיף הישועה למען יוכלו לשוב ולהיטיב דרכם בלי מונע.

הפייטן במוסף לפרשת החודש קורא על החודש הזה "הנה ימים המבורכים" בהיותם ימים של ברכה, כמו שמצינו שנתקן 'ברכת האילנות' בדווקא בחודש זה עם בוא האביב שהבריאה כולה שהייתה שרויה בתרדמת החורף, מתעוררת לתחיה ומתחדשת כאילו זה עתה נבראה, כך גם בני אדם מתחדשים ומתרגענים ומתקדשים בחודש זה.

וכבר דרשו דורשי רשומות 'היום אתם יוצאים בחודש האביב', בלשון הווה, שבכל שנה ושנה יוצאים אנו מזהמת היצר לחירות הנפש, תפילתנו ותחינתנו שימים אלו יהפכו לימים המבורכים, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" ונזכה לראות בקרוב ממש בישועתן של ישראל בבנין בית מקדשנו ותפירתנו. אכ"ר.

מעלתו ויחידתו של חודש ניסן ניכר בשמו, המסמל ומשקף את מהותו של החודש, שבו נתגלתה הנהגה ניסית של בורא עולם ששידר מערכות הטבע ביציאת מצרים. וכלשונו של רש"י בברכות (נ.ו.) **שע"י ניסים נקרא ניסן.** וכ"כ המגלה עמוקות ונצטט את לשונו הקדוש "לנקרא חודש אביב כי הוא א"ב ל"ב חודשים שבשנה, זה שאמר: החודש הזה רוצה לומר, מעלת זה החודש שהוא ראש לחודשים שלכן נקרא – אותה הגדולה נתתי לכם". **והיינו להורות כי מונהגים אנו תמיד בהנהגה ניסית, למעלה מדרך טבע, וכל קיומינו אינו רגיל וטבעי אלא מושג בהשגחה אלוקית במטרה להיטיב.**

בעיצומם של ימים הנבוכים בו העולם כולו נמצא במצב של חשך יכסה ארץ, ואין אדם יודע איך יראה היום שלמחרת, היינו להתחזק ולהאמין בסגולתו של החודש בו אנו נמצאים, כמובא בשם הרה"ק בעל האוהב ישראל מאפסא (יומא דהילולא חל בה' בניסן) מובא ברמז הפיוט לפרשת **החודש: החודש אשר ישועות בו מקיפות, מלשון החונוי מקיף רוצה לומר, שבו מקיף השי"ת ישועות לעם**

המשך 'למען תספר' - לימים. כשנפטר הרבי בזקנה מופלגת לפני כחצי יובל, כיהן אחריו אותו ילד כרבי מבלאז'וב בבורו פארק, הוא הרה"ק רבי צבי יהודה שפירא מבלאז'וב ז"ל, שנפטר בט"ו תמוז תשע"ה, וכל ימיו שימש כנס ומופת לאמונה בוערת, שהתחילה לבעור בו שם בתוככי התופת.

סיפור מרטיט ומרגש זה, בא האיר: ברגעים הקשים ביותר, במקומות הכאובים ביותר, ראתה האשה את הטמעת האמונה בנפש הילד במקום הראשון, במעלה הגבוהה ביותר. ברגעי סופה וסערה, בתוך אימת הבלהות, הטרידה אותה שאלת חינוכו של בנה הקטן, כיצד תוכל להטעין את נפשו באור האמונה.

בלילה הזה, הסכים הרבי למסור את אותה חתיכת מצה עליה מסר נפשו, מתוך הבנה והפנמה כי בלילה הזה – הדבר הכי חשוב הוא להעביר את גחלת האמונה הלאה לדור הבא, להעניק את כל מה שאפשר כדי לתת לילד את האמונה עם כל העוצמה. היה כדאי לו למסור לילד את חתיכת המצה עליה כה התאמץ – כדי להעביר את גחלת האמונה לילד, לדור העתיד!

"ויקרא אל משה" – הגבול השקוף שבין גלות לגאולה

פנימית נסתרת, שאולי מצויה בתוכנו. האם אני פועל להרבות כבוד שמים, או למען עצמי ורצונותי? זו שאלת המפתח. אם אינני מזוכך, אזי "אני ה' השוכן איתם בתוך טומאתם", שוכן לרגע ונמוג, מבקר ביקור קצר ונעלם, כי הלווא הטועים בעבודת ה', גילוי ה' אצלם הוא כהרף עין. אבל התמימים הרוצים רק לתת, אצלם כבוד ה' מורגש בקביעות.

ומדוע הא' של "ויקרא אל משה" קטנה? כי משה הרועה הנאמן, הצועד בדרך האמונה מעדיף סוג של עבודה שמהוותה צעידה "במדבר, בארץ לא זרועה". להאמין מתוך קושי, מתוך מאמץ, גם אם האספקלריה איננה תמיד מאירה.

הגמרא במסכת "עבודה זרה" מספרת שלעיתים לבוא, אומות העולם מבקשות מהקב"ה שיתן להן מצוות על מנת לזכות בשכר התורה. הוא נותן להן מצוות סוכה, שאין בה חסרון כיס. הם בונים סוכה, ה' מוציא חמה מנרתיקה, ואומות העולם יוצאים ממנה ובוטחים בה.

והרי גם ישראל פטורים מן הסוכה כשהחמה לוחטת? כן, אך כשישראל יוצאים הם מנשקים את דפנות הסוכה, ואילו הגויים בוטחים בה. וכאן שורש ההבדל בין

הגויים לישראל. האומות שבאדם מבקשות לקיים מצוות כדי לזכות לשכר ולתענוג עצמי, ישראל עושים לכבוד ה' יתברך, על מנת להשפיע לזולת, ולבורא. ישראל לא בוטחים במצב של הסתרה. ההיפך, הם יוצאים ומצטערים שהמצווה לא מקיימת בידם, למען הרבות כבוד ה'.

"מי פתי יסור הנה", מסביר המדרש זה משה רבנו. מדוע פתי ייקרא? ומסבירים משום שהיו בו סתירות. האחד עלה להר סיני, קיבל תורה, "הראני נא את כבודך", שיא הגילוי האלוקי לילוד אשה, הרואה מקצה העולם ועד סופו. אך מאידך, משה מעדיף א' קטנה. כלומר לעבוד בדרך ההסתרה, המפרכת הסלֵאָה, היא דרך האמונה. "ואמונתך בלילות", זו עבודת ה' בחשיכה, אך עם שאיפה לגילוי פנים בבחינת "לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה".

אם נרגיש מגילוי קטן שמחה אדירה, נקבל עוד הארה, עוד גילוי, ומחיילים קטנים עוד נזכה להיות רמטכ"לים של צבא סודות התורה.

חוט השערה מפריד בין גן עדן לגיהנום. חוט השערה מפריד בין אמת לשקר. חוט השערה מפריד בין הצלחה לכשלון. חוט השערה ניצב על קו הגבול השקוף שבין הגאולה לגלות, כמעט בלתי נראה בלתי מוחש.

"ויקרא אל משה וידבר אליו ה' מאהל מועד לאמר" (ויקרא א, א) ורש"י מסביר, ככל דיברות ולכל אמירות ולכל ציווים, קדמה קריאה לשון חיבה. זו לשון שמלאכי השרת משתמשים בה, שנאמר "וקרא זה אל זה". אך לעומת מחנה הקודש של ישראל, אל מחנות הטומאה מתגלה הבורא בלשון ארעי, שנאמר "ויקר אלוקים אל בלעם". להיכן נעלמה האות א' מה משמעותה של העלמות הזו?

יהודי בגולה, הוא יהודי שחסרה לו הא' א-ל-ף, מרמזת על אלופו של עולם. כל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוקים. שם, בגלות החשוכה, אלופו של עולם – מן הבחינה היהודית הכי נאצלת – פשוט נעדר.

מה עושים? כיצד מחזירים אותו אלינו? בהמשך.

בואו נעיף זרקור על אומות העולם אותן מייצג בלעם. גילוי הא-ל-ף אצלן הוא מקרי, "ויקר". אומות העולם פועלות על בסיס

דרך המקרה, על נתיב הארעיות. עבודה רוחנית ארעית ומקרית, תכליתה קבלה עצמית, ורדיפת מילוי האגו. "כשממלאים אותי אני עובד, לא ממלאים אותי, אני לא שם". רגע רגע, שלא נטעה לחשוב, "אומות העולם" לענייננו, אינם שחקני בייסבול אוסטרלים או חברי הפרלמנט באירלנד. דהלא בשורשם של הדברים מדובר על סוג של עבודת אלוקים פנימית. כלומר מדובר על תכונה שנמצאת בכל אחד מאיתנו. וע"כ כל אחד צריך לשאול: האם אני בדרך הנכונה, היהודית, שכל עבודתי על מנת להשפיע נחת רוח לאלקים ואדם, או שמא אני פוסע בדרכו של בלעם, דרך האהבה העצמית? זו שאלה נוקבת תהומות לב.

אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע רוגז" (איוב יד, א). יום, הינו ביטוי של הארה, של גילוי פני ה'. אצל הרשעים גילוי זה הינו קצרצר, מבליח ונעלם, שהרי הם קצרי ימים, ולכן הם שוצפים ועולים על גדותיהם מרוב רוגז כעס והקפדות. ושוב, לא "עסקינן כאן באותם פורקי-עול סרי דעת, אלא כפן של רשעות

המשך - אמונה נגד קורונה

לפני המסע התייעץ הצעיר עם מדריך טיולים מנוסה המכיר את שטחי אלסקה ואת מה שהם טומנים בחובם... הוא שאל אותו האם ישנם סכנות מסוימות שעליו לחשוש מפניהם במהלך המסע. המדריך אמר לו שאין לו ממה לחשוש, ארץ אלסקה היא ארץ שקטה ורגועה, עם נוף בראשיתי ועוצר נשימה. אבל, אמר לו, ישנו דבר אחד מסוכן באלסקה, דוב גריזלי שמו... מדובר בדוב אימתי ומסוכן ביותר, שהפגישה עמו במהלך דיג עלולה להיות חוויה פחות נעימה...

"ומה אעשה אם אפגוש אחד כזה?" שאל הצעיר בחשש. "הדרך הכי נכונה להתמודד מולו, היא פשוט להיעמד מולו, להביט אל תוך עיניו ולומר לו: היי דוב, המקום הזה הוא שלי, ואני דג כאן את הדגים!"

הצעיר גיחך על הרעיון המוזר, וקיווה בסתר לבו שלא יצטרך להעמיד את השיטה המפוקפקת הזו במבחן... טס לאלסקה, ישב בה ימים, דג לו דגים, הביט לשמים, עצר נשימה מול נופים... ויום אחד שמע רחש מבין קני האגם...

הוא כמעט התעלף, דוב שחום עם פנים זוממות התקרב אליו, והחל לרחרח אותו מכף רגל ועד ראש...

הצעיר איבד עשתונות, לא היה לו כל סיכוי מול החיה האימתנית, ובלא כל ברירה נעמד, רועד כולו, וגמגם מול הדוב את המשפט המאיים... "היי דוב, המקום הזה הוא שלי, ואני דג כאן את הדגים..."

הדוב התרומם באחת, נעמד על שתי רגליו... הוא נראה כל כך אימתי, גבוה הרבה יותר מהצעיר המפרפר... אבל הצעיר לא ויתר, ובנשימות מאומצות תפס אומץ, הביט הישר אל תוך עיני הדוב ואמר בקול מתייבב: דוב! זה המקום שלי! ואני לא זז מכאן!

ו... הפלא התרחש!! הדוב כרע ברך, פנה לאחור – ונעלם לבין השיחים... הוא היה המום. לא הבין כיצד דבר כזה ייתכן!! האם הדוב יודע אנגלית? האם זה איזשהו לחש נסתר ופלאי?

לאחר שחזר מהמסע הארוך, לא התאפק הצעיר ושטח את שאלתו הסקרנית הבווערת בפני המדריך המנוסה. התשובה היתה מפתיעה ומכוננת עוד יותר: "תשמע ידידי הצעיר" – השיב המדריך המבוגר – "את ההסבר לתגלית אותה הופתעת לגלות. פשוט, הדוב מודע היטב לכך שהדרגה שלו פחותה מדרגתו של האדם, גם הוא יודע שהאדם הוא הכתר של הבריאה כולה!!

ולכן – הדב לא מתקרב לאנשים!!! אלא אם כן העומד מולו מתנהג כמו חיה – צורח, משתולל, בורח, מתפרע... מול אחד כזה אין בו שום חשש... אבל אם האדם רק מראה לו שהוא 'אדם', הדוב מבין מיד את הרמז ופוסע הלאה בשקט... ולכן, ברגע שהראית לו שאינך מתכוון לזוז מהמקום כי אתה בן אדם – הדב פשוט הסתלק!!!

עלינו לנצל את הימים הטורפים הללו להתחבר לעצמנו, לשבת עם עצמנו ולגלות את האוצרות הטמונים בנו, ללמוד על כוחות הנפש שה' נתן לנו ברחמיו (וגם להשתמש בהם, כמובן...), ורק כך נוכל לעמוד באומץ לב מול האתגרים המתרוממים מולנו – ואינם אלא ניסיון...

אמונה נגד קורונה

דיבורי אמונה התחזקות בעקבות המצב בו אנו נמצאים

מתוך דבריו של האדמו"ר מספינקא דונולו שליט"א

מכירים את משחק הילדים העתיק – לסמן קווים מנקודה אחת שעל הדף לנקודה הבאה? כאלו אנחנו, ה' נותן לנו נקודות קצרות של כאב, הכאב לא נמשך הרבה זמן! אבל אנחנו מחברים קווים שחורים מנקודה אחת לשנייה, ובסופו של יום הקווים מתחברים ויוצרים ציור מפחיד ומלחיץ נורא על המצב...

הרוז'נער אומר: כשאדם עסוק עם הדאגות והפחדים הוא בעצם מפסיד שני דברים גדולים: האחד – הוא מפסיד את ההזדמנות שהיתה לו להתחבר לבורא ולהכיר שרק ה' יכול לתת לו את הכוח להתמודד...

ובעיקר – הוא מיוסר מהכאבים! המעברים שעוברים עליו פשוט מציקים לו ואינם מרפים...

עלינו לזכור זאת, ולשנן שוב ושוב, בפרט בעת הזו, שה' נותן לנו כאב רק אם הוא מצרף איתו חבילה של כוחות נפש להתמודדות תקינה!!!

***

כאמור, המצב אינו פשוט, בכל רגע אפשרי יכולה לבוא הבשורה שעלינו להיפרד מהנוחות התמידית, ולהיכנס לתוך חדר קטנטן, להישאר שם לבד, בלי חברים, בלי שיחות על דא, בלי הרבה אפשרויות...

הדבר הזה מזכיר לנו את הציווי: צא מדירת קבע ושב בדירת עראי...

כמו במצוות סוכה, בה אנו נפרדים מהנוחיות של הבית הקבוע, מהמקום הטבעי שלנו ממשך כל השנה, ונכנסים לתוך בקתה רעועה, חשוכה, גגה דולף...

הקוצקער שואל: למה דווקא במצוות סוכה ישנה הלכה ש'המצטער פטור מן הסוכה'? במה שונה היא ממצוות אחרות שבתורה???

למה לא שמענו שהמצטער פטור מתקיעת שופר למשל??

אומר הקוצקער, מה העניין של הסוכה, מה הרעיון שעומד מאחוריו? אומרים לו לאדם, תעזוב את קורת הגג היציבה שלך, תעזוב את הקיבעון שבו אתה נמצא כל השנה, ולך אל ארץ לא זרועה, אל דירת עראי מטה לנפול... וכל כך למה, בשביל להראות לך עד כמה אתה תלוי באמת בבורא, ועד כמה אתה זקוק לקרקע היציבה שהוא נותן לך! הסוכה היא הזדמנות עבורך לנצל את הזמן הזה להתבוננות ולהתחברות...

אבל אם אתה מסתובב עצבני, אם אתה מצטער, אם אתה לא קולט את ההזדמנות, אז בשביל מה להטריח אותך?? כנס הביתה ואל תסתובב כאן בעצבים... אתה פטור, הכול בסדר...

כאן בדיוק טמון ההבדל בין הגויים לבין עם ישראל!

כתוב שבעתיד ייתן ה' לגויים את האפשרות לקיים את מצוות סוכה, וכשהוא יוציא חמה מנרתיקה הם יבעטו בה ויברחו ממנה...

הגויים אינם מסוגלים לשבת לבד!! הם יוצאים מדעתם!! סף הלחץ שלהם עומד בסימן התפוצצות!! הייתכן, לשבת לבד בבית בלי שום מטרה, וסכנת מגפה מרחפת מעל ראשם?!

(באחת המדינות, שעדיין לא חלה בה חובת ההסגר, אמרו בבדיחות, שאם יסגרו כמה עשרות גויים בבניין אחד למשך שבועיים – התוצאות יהיו הרבה יותר חמורות מאשר הידבקות בקורונה...)

הגויים 'מבעטים ויוצאים!' אין להם מטרה, הם עצבניים, בועטים בקירות, הם לא מסוגלים להבין שיש כאן הזדמנות להתחבר לבורא ולעצמו (כפי שיבואר בהמשך)!

אבל יהודי? ליהודי יש את הכוח להבין, את האפשרות להתחבר ואת היכולת לחפש את קרבתו של הבורא!

עלינו רק להתפלל לה': ה' רועי לא אחסר! – שלא תחסר לי הידיעה התמידית שאתה ה' הוא שמוליך אותי ושומר עלי כרועה נאמן!!!

***

סיפר יהודי שבצעירותו, לאחר שסיים שירות עתיר קרבות בצבא, החליט לצאת, לא פחות, למסע דיג באלסקה... תשאלו, מה יש לו לאדם לחפש באלסקה, והרי אין שם כלום?! אכן, זה בדיוק מה שחיפש, מקום שאין בו כלום, רק להיות עם עצמו, הוא והבורא... לשבת ימים שלמים על שפת האגם, ולדוג

המצב מפחיד! מפחיד מאוד! אין זה נכון לזלזל בפחד הזה! רבי אשר פריינד זצ"ל פגש פעם אדם מסויים שהתבודד ב'פעלד' בשעת לילה מאוחרת, ושאל אותו: איך אתה מסתובב כך בשעה כזו? מה, איך פוחד??

–לא, אינני מפחד! השיב הלה.

אמר לו ר' אשר: זו לא חכמה לא לפחד! החכמה היא להכיר את ה' מתוך הפחד שיש לך!!!

גם אנחנו, במצב הבלתי ייאמן שבא עלינו, עלינו לנצל את המצב הזה בשביל להכיר את ה' מתוך הבהלה ואי-הידיעה הזו, ולצאת אמיתיים יותר מהמסבר הזה...

***

עד ממש לפני רגע היינו בעולם מתוקן, היו לנו זמנים! היה לנו סדר יום! היתה עבודה! היו לימודים! ידענו לאן אנחנו הולכים ומתי עלינו לצאת מהבית, ידענו היכן וכיצד משיגים את מה שאנחנו רוצים... היינו מקובעים בריבוע אחד קטן. אוי לו למי שיזיז אותנו מהמשבצת...

ופתאום, הכל התהפך, אין יום, אין לילה, אין למה לחכות, אין חתונות, אין מניינים לתפילה. אין אפילו צפי לסיום המגפה, הכול מעוררב, תוהו ובוהו מוחלט!!

ה' קרע את הגבולות של המשבצת, פיזר את הקיבעון שלנו, ואנחנו מוצאים את עצמנו בלי שום אחיזה, בשום דבר!!

והכי מפחיד, אנחנו מוצאים את עצמנו לבד... אסור להתקרב לאף אחד, אסור לאף אחד להתקרב, בדידות!!

מה הקדוש ברוך הוא רוצה??

ר' אשר היה מדבר הרבה על דברי הנביא ישעיה (ב יז) 'ושח גבהות האדם וישפל רום אגן שים וינגב ה' לבדו ביום ההוא.'

ושאל: על מה מתנבא כאן הנביא? האם על השפלות של האדם או על גדלות הבורא?

ואמר: הקדוש ברוך הוא נכנס – במקום שבו האדם מפנה לו מקום, מסלק קצת מהגאוה שלו!

ככל שאנחנו יותר חדלי אישים, יותר חסרי אונים, יותר מבינים כמה אנחנו לא מבינים – אנחנו נותנים לריבוננו של עולם מקום אצלנו!

ולכן, דווקא עכשיו, כשהמצב נמצא בחוסר שליטה, כשאנחנו לא יודעים מה יקרה מחר, דווקא אז הפוטנציאל לגלות את הבורא הוא א-ד-י-ר!!!

***

דבר אחד אסור לנו לעשות. להיכנס לחרדה, ללחץ!!

אדם הנכנס ללחץ – מביא על עצמו את החולי! וזו ממש לא סגולה, זהו תהליך טבעי לחלוטין!

כי הרי, בגופו של כל אדם ישנם כמה אזורים רגישים יותר, אזורים הזקוקים ליותר כוחות בשביל לתפקד כראוי, והלב של האדם מזרים יותר דם לאזורים רגישים אלו.

אבל, כשאדם נתון תחת לחץ, הוורידים שלו נעשים צרים יותר, והדם לא מסוגל לזרום בכמות מספקת...

ואת התוצאה המבישה אנו רואים בעינינו... כשאדם לחוץ הוא מזיע, הוא מגמגם, הראש שלו כואב פתאום, השרירים מראים עייפות... כל זה בגלל שהוא הסכים להיכנע ללחצים ולהשתכנע שהמצב העולמי אכן דורש כמיות של לחץ בשביל לחוות אותו בצורה הנכונה...

ולמה אנחנו נלחצים? מה, אנחנו לא מבינים שהלחץ רק מזיק לנו??

ר' אשר אומר: ה' לא נותן לאדם כאב – אלא אם כן הוא מסוגל לעמוד בו! הבעיה מתחילה, בכך שהאדם מוסיף לעצמו חרדה, מכניס את עצמו לדאגה מיותרת, ולזה – אכן אין לאדם כוחות נפש!

הטבע שלנו הוא – מודיעים לנו על תקנה חדשה במטרה למנוע את התפשטות המגפה, או לחילופין, שומעים על מספר המתים שעולה באיטליה, ואנחנו, במקום להתעסק עם המשמעויות האמיתיות, במקום לנצל את ההזדמנות הזו להתחבר לבורא – עוסקים כל העת בשאלה 'מה יהיה הלאה???' מכניסים את הראש לדאגות, משננים לעצמנו בחרדה שלא יהיה לחם, שיהיה מחסור בחלב...

מאת ר' ישי אריעז שיחי

מהשבה חולפת מתוך קריאת כתבי תלמידי בעה"ם

רואים אנו שלמרות שחוקיות העולם וכל מעגליה שולטים על מהלך חיינו ונקבעו עם בריאת העולם, עם כל זה לעולם אין אנו משיגים אותם עד הסוף, ואדרבא עינינו רואות ש"איפכא מסתברא" שמה שחשבנו עד עתה כסדר עולם קבוע, בל יעבור, בכלל ובפרט, מבטא בהדיא: "אין מחשבותי מחשבותיכם ואין דרכיכם דרכי נאום ה'". אמנם איש אלוקים קדוש כמרן בעה"ס ז"ע ידע לרדת לנימי נימים של ההנהגה האלוהית בכל תרחישיה וביטוייה גם בעולם הזה והנגיש לנו אותה, גם דרך תלמידיו.

הנה מתוך רישומיו של ר' משה ברוך למברגר (רמב"ל) מובא שסדר מעגל החודש לכ"ח ימים הינו ע"פ חלוקת ההנהגה של הליכה בב' הבחינות של "תוך הדעת" ו"באמונה". אמנם ב' אלו נמדדים ע"פ משפיע ומקבל שהוא הנוקבא, כלומר רצונותיו של האדם. כאשר מחצית המעגל החדשי, כלומר י"ד ימים ראשונים, נבחן ללילה בה האדם משפיע, וכך מורגש, שהוא זוכה את רצונותיו כי כאשר משפיע אין כלל מציאות (זמן) בו יוכל לקבל כהו זה. זמן זה הוא יום המאיר עבור הנוקבא כי אז מקבלת את ההשפעה של הזכר. כמובן שבחיינו ב' הבחינות האלו מורגשות להיפך. כ"ח ימים אלו הינם השלכה של תהליכים רוחניים בכלל ובפרט שכן "ימים" הינם ספירות. אנו עדים בחיינו הנפשיים לחלוקה הזאת, והמטרה הינה באמת שנרגיש את התרחיש הגשמי לגמרי כהתגלות ה' לעינינו להבין מה עלינו לעשות בצד הבא.

תקופה הנוכחית משונה מאוד בגשמיות ורוחניות, שהרי כל מה שחונכנו למסור את הנפש עליו ביתר שאת ויתר עז, בקלה כחמורה לכתחילה, וכל היידיש קייט שדורות של עובדי ה' מסרו את נפשם לקיים ע"מ להשאיר לשארית הפליטה את ההנהגות בעבדות ה'. הרי את הנפש ניתן על שרוך בעת שמד רוחני אפשרי של נפשות ישראל, כל המסירות נפש הזו, נראית כאילו לא רלוואנטית ח"ו. פתאום נדרש מאתנו להישאר בביתנו, ולא מתוך בחירה, ובתקופה שבה הכי הרבה נצרך היציאה להכנות החג, הריצות ממקום למקום, והלימוד וההכנות בצוותא עם כל החבר'ה קדישא והמשפחה הקרובה והרחוקה. באמת עולם הפוך... אני אשאר בבית, ולא אתפלל במנין ולא אטבול במקווה ולא אשמע את קריאת התורה בציבור, ולך תדע מה יולד יום ומה יהיה ערב פסח?? מבינים אנו משהו? בשביל מה כל הסבל והמסירות נפש שיתא אלפי שני? כדי שדווקא כאשר אפשר בנחת לקיים את התו"מ מתבקשים אנו לעגל פינות עד כדי העלם כל הידור מצווה? בשביל מה? יתכן שהתשובה מונחת בשאלה. פתאום, מתבקש עם ישראל להישאר בבית, גם אם עליו לוותר על חלק מהיידישקייט שלו, כל אחד לפי מנהגיו, ולמה? למען אחרים שיחיו ולא יידבקו. וזה באמת קשה ויתכן לשמה ממש. כלומר שגם אם לא מחזיקים מההיסטוריה סביב ההנחיות לגבי המגיפה העולמית הזאת, הרי התכונות להיות עובד ה', לא שהוא ית' יעבוד אצלך, והנה הכין לנו תכנית עבודה חדשה ולא מוגדרת בזמן. אנו אמורים להתאים את עבודת ה' שלנו לכל מצב, כפי שעשו זאת בסיביר ובזמנים הקשים ביותר עברו על עמנו. כלומר שאם כואב שהנוי לא יהיה בדיוק מצוחצח כפי שחשבנו, אז כך נעבוד את ה', כמו ר' זושא ואחיו הקדוש שנכלאו למקום טינופת ושמחו כך לעבוד אותו ית'. הרי מציאות זו עוד לא היתה בעולם אף פעם.

באותו מאמר שמביא רמב"ל זצ"ל מסביר בעה"ס שהיחוד הוא למעשה חיבור ב' הבחינות הללו, י"ד ימי הרעה ו-י"ד ימי הטובה וזהו יחוד כי האדם אז הוא יחיד. האמנם? שואל הרמב"ל? הרי אנו רבים ומהו יחיד? יחיד הוא שאנו מרכבה ל-ב' בחינות אלו ההפכות בתכלית והמרכיבות את חיינו בעבודת ה', מיוחדות בסופו של דבר בסוף השיתא אלפי שני. זה דומה לכך שמסיימים את התורה כולה במילה "ישראל" ומתכנסים כולם כדי לשיר ולשמוח ולא להתחיל אותה מבראשית מיד. זה נכון עבור כל ספירה פרצוף או עולם, ואז זה נקרא מה שכתוב בתהילים, "אלוקים מושיב יחידים ביתה". יחידים הינם אלו שבכלל ובפרט, כבר עברו את י"ד הרעה והטובה ויכולים ליחד ב' ההנהגות לאחת ואז להרגיש שכפי שה' יחיד בעולמו כך ביכולותינו להגיע לזה, כלומר יחוד קב"ה ושכ"ל. אמנם זהו נעשה ע"י שם אלוקים, הנהגת העולם ע"פ מידה הדין, כדרך הטבע, בעל כרחינו. יחד עם זאת בעה"ס אומר כאן שהיא חלק מתהליך רוחני בו, אולי כדוגמת העליה לבניה ביום כיפור, שגם נקראת אלוקים, מתאפשר יחוד זה. אפשר להוסיף שכמ"ש הרב בפנים מסבירות פי"ג, האו"ח בעלותו למעלה נקרא ריבוע של שם אלוקים בו כל הבחינות מיוחדות. אז אנו נקראים יחידים שהקב"ה הושיב אותנו "ביתה" בחי' בינה. כל זאת בסיום כ"ח ימי הרעה והטובה. יתכן שהקב"ה הושיב אותנו "ביתה" בעל כרחינו בדומה ל"אל יצא איש מפתח ביתו" לקראת ימי חג הפסח הממשמש ובא, כמ"ש בעה"ס לתלמידיו באגרות.

אפשר להוסיף, שמה שנקראים ימי העבודה של השפעה "ימי הרעה", יתכן שפשוט אי אפשר לנקות משהו שאיך רואה שהוא מלוכלך, ואין בכך סיבה להיות עצוב אלא לשמוח על הגילוי הנאה הזה. ואולי גם תשמחנה נשותינו, מכך שבאים אנו לנקות את עצמינו מהיצר הרע ומהחמץ מהבית כאחד. לא יכולנו למצוא תקופה טובה יותר מזו, לקיים את החומרות של בעה"ס בפסח ובכך להמחיש לעצמינו שכל החומרות המוטלות עלינו הן דוגמית של הזהירות היתירה שצריכה להיות לנו מהרצון לקבל הלא הוא היצר הרע ומלאך המוות, ורק הוא, כמ"ש בזה"ק, כמ"ש במשנה ר"ה (ג,ח), "כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר כא ח): עשה לך שרף ושים אתו על נס, והיה כל הנשור וראה אתו וחי. וכי נחש ממית, או נחש מחיה? אלא, בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהן שבשמים, היו מתרפאים; ואם לאו, היו נימוקים". ידוע שרפואה היא הקו האמצעי המיוחד ב' הקיום ימין ושמאל, אותן ב' בחינות העבודה של ימי הרעה והטובה, שהם ב' המזוזות והמשקוף כמ"ש (שמות יב, כב) "וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בָּדָם אֲשֶׁר בְּסָף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בְּסָף וְאֶתֶם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר".

אנו מתפללים שתהיה אגודה אע"פ שאיננו יוצאים מפתח ביתנו, ואדרבא נתעורר לבוקר חדש להתחיל מבראשית כמ"ש בזה"ק בראשית ב' אות א': "אמר רבי שמעון, הא תנינן, דכד ברא קב"ה עלמא גליף בגילופי דרזא דמהימנותא וגו'". כמ"ש הרבי שליט"א "הכל מתחיל מאמונה ונגמר באמונה" ורק נותר לנו להיות נוכחים ביתר בינה לבני.

שיחה חברים

שיחה עם ידידנו

ר' אליצור לילנטל הי"ו

מפדואל

ר' אליצור מקבל תע"ס ממרן כ"ק אדמו"ר שליט"א

בצילם של הימים הנבוכים העוברים על כל העולם כולו ובפרט על אחינו בית ישראל בכל אתר ואתר, ערכתי שיחה מיוחדת עם אחד מהאנשים הוותיקים הנמנים על 'דור המייסדים', שיחה קצרה אבל מתוך הדברים ניתן ללמוד גם פרקי אמונה על זמננו עתה.

שורשי משפחתי מצד אבי ומצד אמי הנני נצר ליהודים חסידים מפולניה, סבי מצד אבי עלה לארץ ישראל בפקודת רבו האמרי אמת' מגור, שצויה עליו ועל עוד כמה חסידים לעלות להשתקע בא"י והם התגוררו בחיפה בדירה אחת ארבע משפחות, שלש משפחות ערביות ומשפחה אחת יהודית, באחד מן הימים סבתי נסעה לבקר את בני משפחתה בפולין, וכשהם שמעו על ככה הם ממש נבהלו ובקשו ממנו לחזור לפולין, אז היא שלחה מתב לבעלה בא"י שיבוא חזרה לפולין, אך הוא ענה לה 'כך הרבי אמר אז הם ככה עושים' ובזה נסתיים הדיון בנושא, לימים התברר שבזכות זה שהם עלו לא"י סבתי הייתה היחידה מבני משפחתה ששרדה.

אבי בתור בחור נסע לארה"ב בפקודת אביו שהורה לו לנסוע ללמוד בישיבת מיר שבארה"ב, שם הוא נישא לאמי, עד היום יש בידי כמה מנהגים שנהג בהם אבי שבהם נוהגים חסידיו גור, למשל המנהג לא לאכול ולא לגעת במוצרי חלב בפסח מנהג שהוזכר כבר ברמ"א, (ה.ה. כך אפשר להבחין שר' אליצור מהתפלל במבטא פולנית כנוסח אבותיו) אחיו של אביו הוא ובני משפחתו שייכים עד היום לחסידות גור.

אני נולדתי בארה"ב, בגיל 14 עלינו לא"י והלכתי ללמוד למדתי בישיבה תיכונית ואח"כ בישיבת מרכז הרב. אני זכיתי להיות מדור המייסדים שהקימו את היישוב פדואל,

כעשר שנים לאחר שהתגוררתי ביישוב עברה ישיבת 'ארץ הצבי' של הרב מאיר כץ שליט"א והרב אלימלך שפירא זצ"ל הי"ד, שהיא למעשה ישיבת ההסדר היחידה שמלמדים בה תורת אשלג. וכל עבודת ה' מתבססת על כתבי רבותינו. הישיבה עברה לפדואל בחודש אלול תשנ"א כחודש לפני שהרבי זצ"ל נפטר, הישיבה הוקמה בברכתו ובהדרכתו, ראשי הישיבה שהתקרב אל הרבי זצ"ל כמה שנים קודם לכן, התייעצו עם הרבי זצ"ל על עניני הישיבה ועל סדריה, אחד מהדברים שהורה להם, הוא שעם הבחורים ילמדו רק בספרי ההקדמות ומתן תורה, ולא בלימוד מאמרים, שזה מיועד לנשואים.

מאז שהישיבה עברה לפדואל התקשרתי לישיבה ואז התחברתי לתורתו של מרן בעל הסולם, הרגשתי שדברי רבותינו הם כאוויר לנשימה בלעדיהם לא יודעים על מה להיתפס, אני זוכר שמה נתן לי את המכה בפטיש היה ההקדמה של רבינו בעה"ס לספר 'פנים מאירות ומסבירות', שם הוא מבאר את חטא אדם הראשון, לא הבנתי איך הבנתי עד היום!

בהמשך התחלתי ללמוד 'פתיחה' עם ר' שמואל כהן ז"ל, והייתי מצטרף לנסיעות של החברה מפדואל לביהמ"ד בחזון איש, שם למעשה הכרתי לראשונה את הרבי שליט"א, בהמשך הצטרפתי לראשי הישיבה הרב כץ והרב שפירא שנסעו ללמוד תע"ס ח"י עם הרבי שליט"א, ולאחמ"כ חזרתי לנסוע ללמוד בביהמ"ד בחזון איש, זה היה בהוראתו של הרבי ששאלתי, אחר ששאלתי אותו שיש באפשרותי לנסוע קבוע לבני ברק, ואילו פעם בשבוע לטלז סטון מה להעדיף, והוא ענה לי שעדיף לנסוע לב"ב. אבל לסעודות והתנועדות הייתי מגיע לטלז סטון, אז היינו ממש מתי מספר, החבורה של המייסדים שמתוכם אפשר למנות כהיום את ר' ישראל מילר, ור' משה גוון, ועוד. בתשס"ב היה למעשה השינוי זה קרה בעקבות הפיגוע שהתרחש עימי שאז התחלתי לבוא קבוע לטלז סטון.

כאן נעבור לספר קצת על הפיגוע שהתרחש בט"ז אב תשס"ב: - "הקב"ה שם את ידי על ההגה... לולי זה לא הייתי כאן היום"... באותם ימים החלטנו להיפרד ולנסוע לביהמ"ד בחזון איש בשתי מכוניות נפרדות, באחת נהג הרב שפירא איתי, ובשניה הרב כץ עם החברה שלו. הסיבה שהחלטנו לנסוע בשתי מכוניות הייתה משני סיבות, סיבה אחת עקב המצב הביטחוני הקשה ששרר ע"ז החלטנו לא לקחת סיכון, דבר שאח"כ התברר כי כיד ה', שהציל אותנו מידם של ..

הדרך היה שאני הייתי נכנס למכונית הייתי מתיישב ונרדם מיד עד שהגענו לבני ברק, באותו יום התחלנו בנסיעה כשני קילומטרים מהיישוב יצא מחבל ... ימ"ש והתחיל לירות עלינו, הרב שפירא קיבל ירייה אחת בראשו ל"ע והוא נפל מתבוסס בדמו, אני קיבלתי כמה כדורים ברגל. מיד בתחילת הפיגוע התעוררתי ויד ה' ליוותה אותי בהשגחה פרטית שאין לה כל הבנה, תפסתי את ההגה כשעל המנוע הייתה מונחת עדיין רגלו של הרב שפירא, וכך המשכתי בנסיעה מטורפת, בדרך הזמנתי הצלה וכו' שיחלצו אותנו, כל זה עשיתי שאני בעצמי פצוע בכוחות לא לי יד ה' ליוותה אותי, (כשאני שואל את ר' אליצור, איך מתמודדים בניסיון שכזה, אז הוא עונה לי במילה אחת 'אמונה' רק עם אמונה שהי"ת עושה עמנו הכל לטובה, אפשר לעבור את כל זה).

שהייתי אח"כ 3 שבועות בבית החולים בבלינסון, ובאותו תקופה כל בוקר באו ללמוד אצלי החברים היקרים ובניהם ר' יוסי גימפל ז"ל, דני גולן, אורי מירון, וכן ר' ישראל מילר באה לבקר אותי מספר פעמים, זכור לי עד היום המאורע הבלעדי של סעודת ראש חודש אלול שערך אצלי הרבי שליט"א לידי בבית חולים. באותה תקופה שלחו לי מחשב נייד מחולל ודרכה התחברתי לשיעורו של הרבי שליט"א בבוקר, זה היה בתקופה הראשונה של השידורים.

ברוך ה' שזכינו להתגורר בפדואל ולהיות מקשורים לרבי שליט"א ולבית מדרש, אמנם למרחק הפיזי יש את החיסרון שלו אבל אנו קרובים מבחינה רוחנית, אני זוכה כבר קרוב ל-18 שנה לשמוע את השיעורים של הרבי שליט"א כמעט כל בוקר, מסיבה המרחק יוצא שאינני יכול לשאול את הרבי שליט"א ישירות, אבל שיש לי שאלה אני חושב לעצמי מה היה הרבי עונה לי וכך אני יודע מה לעשות, הראיה של הרבי היא חדה מאד ודרכה הוא נותן את האפשרות למצוא את הדרך בעבודת ה'.

אני זוכר פתגם חריף ששמעתי בערך לפני כעשרים שנה מהרבי שליט"א שאמר שבכל מקום שעובדים על ענין מסוים, שם היצר הרע נותן את הכי הרבה עבודה, ולכן בברסלב שעובדים על שמחה כולם עצובים, ובאשלג שעובדים על ענין 'אהבת חברים' הניסיון בענין הזה גדול יותר ולכן הבה נתחזק יחדיו לאהוב ולכבד אחד את השני.

לסיים: אין לי הסבר הגיוני למה הקב"ה זיכה אותי בכך אבל זאת עובדה שאני זוכה להיות מחובר לרבי שליט"א ולתורה שהוא מלמד גם בחכמה וגם בעבודה הש"ית, ולבית המדרש הנפלא ולחברים המעולים שנמצאים בו.

הקנאה בעבודת ה' של החבר – דלק לקרבת ה' שלי

קרבת חברים עובדי ה', היא מנוע רב-עוצמה, בדרכו של אדם להתקרב אל ה'. באופן מפתיע, דווקא הקנאה בהצלחת החבר בעבודת ה', יכולה לדחוף את האדם קדימה ולמעלה: כך כתב ב"ארחות צדיקים" (שער י"ד, שער הקנאה):

"אף על פי שהקנאה היא מידה רעה מאד, יש מקום שהיא טובה מאד, והיא מידת עליונים, שישים קנאתו על יראת שמים, כענין שנאמר (משלי כ"ג, י"ז): 'אל יקנא לך בחטאים כי אם בקראת ה' כל היום'. ועל דרך זו אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תלמוד בבלי בבא בתרא כ"ב, א'): 'קנאת סופרים תרבה חכמה' (ועיין במהרש"א חידושי אגדות לבבא בתרא כ"א ע"א, ד"ה: "דקנאת" – ש"ס). כי [כש] יראה אדם שלומד, יתפוש קנאה בלבו ויאמר: לומד זה כל היום - גם אני אעשה כן. וכן לענין כל המצוות יקנא כל אחד בחבירו ויתפוש מעשי חבירו הטובים. אם יראה רשע ויש בו מידה אחת טובה, יקנאהו על אותה המידה ויעשנה גם הוא".

כאשר אדם מחפש את הקשר עם ה', הוא מאושר למצוא עוד דרך להגיע אליה; ומבקר ומייסר את עצמו כשרואה חבר קרוב שהגיע למעלה גבוהה שהוא עצמו יכול להגיע אליה, למה הוא עצמו לא עמל ומגיע לזה?!

"...והנה סוף זאת המדרגה [השיא של מדרגת הזהירות בעבודת ה'], היא הנקראת: 'יראת חטא', שהיא מן המשובחות שבמדרגות, ו[פירושה] הוא, שיהיה האדם ירא תמיד ודואג פן ימצא בידו איזה שמץ חטא שיעכבהו מן השלימות אשר הוא חייב להשתדל בעבורו. ועל זה אמרו ז"ל (בבלי בבא בתרא ע"ה), על דרך המשל, 'מלמד שכל אחד נכוה מחופתו של חברו'. כי אין זה מטעם הקנאה אשר תפול רק בחסירי הדעת כמו שאכתוב עוד בסיעתא דשמיא, אלא מפני ראותו עצמו חסר מן השלימות מדרגה שהיה יכול להשיגה כמו שהשיגה חברו" ("מסילת ישרים" לרמח"ל, פרק ד').

ומעין זה ב"מאור ושמש" שמות פרשת יתרו (ד"ה: "ונראה בכל זה", עש"ה):

"זהו 'כל אחד נכוה מחופתו של חברו', פירוש, 'נכווה' [= לשון התלהבות, על ידי שיראה שחופתו של חברו גדולה משלו - תבער בו אש, ויתלהב נפשו לעבודת הבורא יתברך שמו יותר וישיג השגות אלוקות יותר]..."

בקנאה כזו, יכול האדם לקדש את יצר הקנאה שלו! כיצד? כאשר יסיק "קל וחומר" מנטייתו החומרית, שאם לדבר מתכלה זול הוא מתאוה כאש בוערת, כל שכן שעליו להתעורר לקנא בחלק הרוחני של אדם אחר, ולרצות בעצמו להיות כחבר ההוא. בכך רתם את יצריו לקרב אותו אל ה'!

"...וכשהאדם נותן לב בכל אלה, איך הוא מתאוה וחושק לתאוות עולם הזה, ו[איך ועד כמה היא] הקנאה שמקנא לחברו במה יש לו יותר ממנו, ואש הזירוז לחמדת עולם הזה להיות [=עד כדי כך ש] יום ולילה לא ינוח ולא ישקוט לחשוב מחשבות ולדבר בדברים שבלב ובעל פה ולעשות עשיות שונות בכל יום תמיד בכדי להגיע אל טרפו לחם חוקו ומלבושי כבוד ומזון אשה ובנים וכדומה. ומתיישב בשכלו: למה יגרע [=פחוקה אצלי] כל כך הנשמה הטהורה – שהיא עתידה ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא – מגוף העכור הנבזה, שהיום כאן ומחר בקבר [=מדוע שיחסו לנשמה היקרה יהיה פחות מיחסו לגוף? עד כדי] לעסוק יומם ולילה בכל לבבו ונפשו ומאודו על עסקי גופו, ועסקי נשמתו אינו עולה כלל על זכרונם; ואף בשעה שהוא עוסק קצת בצרכי נשמתו, כמו בעת התפילה ו[הנחת] תפילין וכדומה, מחשבתו קשורה וצמודה וטרודה בעסקי גופו בהבלי עולם.

וכשהוא משים זאת על לבו, ומתחרט על העבר, ומתחיל ללקט [ולבנות ולמצוא] נתיב [ודרך] לאלוקים – אז לוקח כל בחינת יצר הרע שהוא המידות הרעות הנזכרים, לעבודת הא-ל יתעלה: להיות מתאוה וחומד וחושק לעבודתו ולהדבק בו, ולעשות נחת רוח לפניו. ומתקנא מאוד באדם גדול לעשות כמעשהו, ומבעיר אש להבה שבקרבו להיות בוער כרשפי אש לרדוף תמיד בגודל זירוז אש התבערה לעשות רצונו יתברך, ולא יעצרו גשם ושלג, ולא יעכבו דבר, ולא יערב לו שום תאוה מתאוות עולם הזה אפילו בעת עוסקו בה, מפני [גודל] התלהבותו מאוד לדביקות ה' ולעשות נחת רוח לפניו... ("באר מים חיים" לאדמו"ר ר' חיים מטשרנוביץ, וישלח, ד"ה (בראשית ל"ב, כ"ז): "שלחני כי עלה השחר").

בעבודת החברים והקשר הנפשי החזק ביניהם, בא דבר זה לביטוי עליון, איכותי וממוקד. כאשר אדם מפנים כי הוא עשה מעט מאוד לעומת מה שהוא מסוגל, מול ערך השקעת חבריו והישגיהם; ויפנים כי נפשו שלו תובעת ממנו להגיע ליותר והיא יודעת שאכן הוא מסוגל לזה – אז יתעורר לפעול מהלכים רוחניים מהפכניים ויקרים, שלבד לא היה מגיע אליהם, ענווה מצד אחד – ומימוש שאיפות גדולות מצד שני:

"...ויתכן לרמוז בזה על פי מאמר חז"ל (בבלי ראש השנה י"ז, ב') בפסוק (מיכה ז', י"ח): "נשא עון וגו' לשארית נחלתו" - למי שמישים עצמו כשיריים'. ואולם העצה לבוא לידי מדה זו [שיחשיב את עצמו כעושה 'שיריים' ממה שהוא מסוגל, ולא שכבר הגיע לעיקר], הוא על פי אהבת חברים ודיבוק חברים; ועיקר אהבת חברים הוא, שאיש את אחיו יעזרו בתורה ובתפילה לשפוך שיח יחד, וכל אחד מרעהו ייקח מוסר, בראותו כי חברו זריז יותר בעבודת השי"ת, ויגמור בדעתו כי עבודת חברו מעולה מעבודתו, ועל ידי זה ישבר לבו בקרבו ויבוא לתכלית הענווה והשפלות.

וזה האות לכל איש הקרב אל עבודת השי"ת; באם אחר תפלתו יראה בנפשו כי עדיין לא יצא ידי חובתו... כי עדיין לא הגיע גם לקצה העבודה, כי הוא [- עבודת ה' במסירת הנפש והרצון לה', הוא] דבר שאין לו שיעור וערך... ועל ידי זה יעשה עצמו כשיריים, ותפלת ועבודת רעיו יהיה בעיניו גדולה מאד לערך עבודתו, הנה איש כזה עבודת תפלתו היא יקרה בערכה... ("מאור ושמש").

הלוואי שיבערו בלבנו ויקרת נפש חברינו וגודל מעשיהם ומסירת נפשם לה', וידרבנו אותנו לענווה אמיתית, קנאה רוחנית טהורה בהשתוקקות להידבק באמת, והיפוך כל מגמתנו מטובת עצמנו – לחיות חיי אמונה וחסד!

והגדת לבנך ביום ההוא לאמור

מצוות סיפור יציאת מצרים מתוך מאמרו של הרב אשר קולבסקי שליט"א

בוודאי ייכנסו דברי האב – מדהים! הדברים בטוח ייקלטו, יופנמו, יוטמעו, יהפכו לחלק מהנפש של הילד! הוא יהפוך למאמין באמת, אחד שבטוח באמונתו וכל רוח שבעולם לא יכולה לו. איך? רק אם ניתן לו את מסר האמונה בלילה הזה, אם נכניס לו אותה בעוצמה ובהתלהבות!

בדור כמו שלנו, אין דבר שמטריד כל אב ואם בישראל, יותר מהנסיגות התכופים וההתמודדויות הגוברות, העומדים בפני ילדינו בכל עת ובכל מקום. בלילה הזה אנו יכולים להעניק לילדינו את המגן החזק ביותר, את רשת הביטחון שתעמוד להם בכל עת, את האמונה החזקה והמבוצרת שתעמוד לימינם ותגן עליהם בקביעות.

לא נותר לנו עוד הרבה זמן, ליל הסדר כבר ממש אחר כותלנו. יש לנו את כל ההכנות הרגילות – סיום הניקיון, ביעור החמץ, הכנת סימני הקערה ובישול

סעודות החג – כל אלו חשובים מאוד, אך הכי הכי חשוב:

לתכנן את הלילה הייחודי הזה, להכין את התוכן שירתק את נפש הילד, לחשוב איך נוכל להעביר את מסריו באופן חווייתי ומעורר עניין, כדי שיפנים ויטמיע בנפשו את ערכי האמונה. נתכונן להגיע לליל הסדר באווירה נכונה, רגועים ונינוחים, לקראת ההזדמנות השנתית להנחיל לילדינו את ערכי האמונה. הבה ניערך ללילה הזה בחשיבה מסודרת ומדוקדקת, כי את מה שניתן לילדים שלנו בלילה הזה – הם לא ישכחו לעולם, זה יישאר חקוק בהם לדורות עולם!

המצה שנמצאה ברגעים דרמטיים

הסיפור הבא נוטל אותנו למעלה משבעים שנה אחורנית, אל חודש אדר תש"ה, בעיצומם של ימי הזוועה באירופה המיטלטלת בנהרות של דם וקיסור הכבשים העשנים. במחנה 'ברגן בלזן', שהו באותה עת רבבות יהודים,

ששוכנו במחנה הריכוז עד להודעה חדשה, כשמאות מהם נספים מדי יום ביומו מהמגיפות ומהתנאים הקשים במחנה.

בין האסירים ששהו באותה עת במחנה, בלטה דמותו התמירה של הרה"ק מבלוז'ב זי"ע, שאמונה איתנה פיעמה בו והוא שימש כמשענת אישית – רוחנית לכל שוהי המחנה בימים קשים אלו. באותה תקופה כבר החלו כוחות הברית להפציץ את סביבות המחנה, מה שגרם להחמרה בתנאי החיים במחנה, עד לשחרור כחודשיים לאחר מכן, בחודש אייר תש"ה.

בתת התנאים הללו, באמונה יוצאת דופן שקשה לתארה, ביקש האדמו"ר מבלוז'ב לאפות מצות למען

שוהי המחנה. משנואש להשיג את חומרי הגלם למצות באמצעים רגילים, הרהיב עוז לפנות לראש הצוררים – מפקד המחנה יוזף קרמר י"מ"ש, וביקש את רשותו לאפיית המצות. להפתעתו, המפקד לא שלל את העניין, והודיע כי עליו להתיעץ עם הממונים עליו.

לא היה יום שמח במחנה כאותו יום – לילה לפני חג הפסח, בו הודיע המפקד כי הוא מאשר לאפות את המצות. הרבי הסתובב בפנים קורנות, והמתין בדריכות לשעות הבוקר של ערב פסח, אז נקרא לחדרו של המפקד וקיבל שק קמח, קנקן מים וגזירי עץ. בעיניים נוצצות נטל הרבי את הציוד היקר, וכשיצא – נזהר שדמעות התרגשותו לא ירטיבו את הקמח היקר, ויחמיצו אותו חלילה. הרבי פסע במחנה בצעדי ריקוד, נזהר שלא לעורר מהומה, אך פניו הסגירו את שמחתו הרבה...

הבתים כולם כבר מצוחצחים וממורקים, עגלות הקניות העמוסות כבר הובאו אל הבית פנימה, אנו סופרים את הימים והשעות שנותרו לכניסת החג, ללילה הגדול בו נקבל אורחים רמי מעלה, מלאכי השרת המתכנסים בביתנו, מטים אוזן להמיית ליבנו בספרנו את סיפור יציאת מצרים...

למעמד רב רושם שכזה, אנו נערכים מראש. עריכת השולחן בפאר והדר, הכנת סעודת חג מפוארת, העמדת כסאות ההסיבה כמו גם מפות נאות וכלים יוקרתיים. לא פחות חשוב, אנו נערכים לתוכנו המהותי של הלילה הזה – לחוות יחדיו עם כל בני המשפחה את סיפור ההגדה, להעניק לכל אחד מהמסובים – מבוגרים כילדים את ההבנה במשמעות הסיפור הזה, להעביר את מסריו העמוקים של הלילה החשוב הזה לכל ילד וילדה, בכל גיל ובכל כישרון.

בלילה הזה, יותר מבכל ימות השנה, זכינו במתנת 'והגדת לבנך'. זו מתנה מיוחדת, המבקשת לקחת את הלילה ההדור והנפלא הזה, ובאמצעותו להעביר את מסר האמונה בבורא עולם לדורי דורות, מסב לאב, מאב לבן, מבן לנכד ולדורות הבאים. כמו שרשרת מוזהבת שחוליותיה שלובות זה בזה, נשב בליל הסדר משפחות-משפחות, ונשקיע אנרגיה בהארת סיפור יציאת מצרים אל תוך נפש ילדינו וצאצאינו.

כי סיפור יציאת מצרים אינו רק סיפור ספרותי, הוא גם מלשון ספיר ויהלום –

מאיר את הנפש, מציף את הנשמה היהודית באור קסום וענוג, הנותר חקוק בה לדורות עולם. האור הזה הוא אור האמונה, המתפשט בכל לב יהודי – גם ילדים קטנים, ומאפשר להם לקלוט אל קרבם ולהפנים את האמונה בבורא כל עולמים, להשאירה חקוקה בליבם לנצח.

את הגילוי הזה חושף הרה"ק בעל ה'אוהב ישראל' מאפטא זי"ע, וכדאי להפנים כל מילה שלו: 'בליל התקדש חג הפסח... מתגלה אור השכל והאמונה, וחופף בלילה הזה על כל זרע ישראל, ואז, כשתשיב לבנך תשובה ותגיד לפניו את כל הסיפור הלז, בוודאי יכנסו דברי האב באוזני הבן ויאמין באמת ביציאת מצרים!'

אלו מילים, אלו גילויים! ישנו לילה ייחודי בשנה, לילה בו 'נקודת הפתיחה' שלנו בהטמעת האמונה בדורות הבאים הרבה יותר גבוהה ונעלית. זהו לילה בו מקבל כל אבא מתנה יקרה – כוחות שמימיים להעביר לבני משפחתו ולילדיו אמונה, לילה בו רוח האמונה והדבקות בה' חופפת מעצמה על נפשות הילדים, המגיעים לליל הסדר עם רוח לקבל, עם לב שעומד הכן לספוג –

צריך רק לתת להם, להעניק להם, למלא את ליבם באמונה בוערת וחזקה. הזמן מותאם, סיפור יציאת מצרים – הוא הכלי הטוב ביותר להביא את המסר הזה, צריך רק לתת אותו עם כל העוצמה, עם ההבהרות, עם החוויה הנכונה והגישה הטובה, ואז אנו מובטחים:

הרבי זצ"ל בחלוקת מצות מצוה

הרבי שליט"א ור' ישראל מילר באפית מצות

בשעות הבאות, בנו הרבי וכמה יהודים נוספים תנור מאולתר, הבעירו בו אש, והשיגו אפילו קערה קטנה ושני ענפי עץ – שימשו כמערוכים. עד שסיימו את ההתארגנות כבר עמדה החמה באמצע הרקיע, ובשעת חצות – ניתר ליבם מהתרגשות כשמזגו את המים וקמח לקערה, וששפתותיהם לוחשות בהתרגשות נדירה: 'לשם מצות מצוה, לשם מצות מצוה!'

הם פעלו במהירות הבזק, חיש מהר גיבלו את העיסה בזריזות, ערכו לחצאי עיגולים, והכניסו לתנור בידיים חשופות – הם לא חשו את חום האש כלל, כי כל אברי גופם בערו בהתלהבות של מצוה!

אין לתאר את האושר, את ההתרגשות, את הציפיה. הרבי עטף את המצות בהירות, נזר שלא לאבד אף פירור. אלא שלפתע פתאום, נשמעה מרחוק הלמות המסמרים של מגפיהם של הצוררים, וצעדיהם המתקרבים – פינאו את ההתרגשות והאושר לאימה לופתת...

'יהודים בזויים!' – שאג עליהם מפקד המחנה כשעיניו בוערות בזעם. 'אין

לכם בושה? באותו יום בו אנו מאפשרים לכם לאפות לחמים לפי מצות דתכם ולעשות ככל העולה על רוחכם – אתם שולחים מכתב להשמיץ אותנו בעולם? אין לכם בושה?!' – זעק המפקד בחרון אף, ושלף מכיסו מכתב המתעד את אכזריות הנאצים וזוועות המחנה, שיהודים אחרים שלחו בדיוק באותו יום לשווייץ...

היהודים נתקפו חלחלה, גם הרבי רעד באימה. המפקד הוסיף לצרוח

ולקלל, ותוך כדי כך שפך את הקמח והמים, דרך על העיסה, ובעט בתנור ברשעות. בחמת זעם תפס את ערימת המצות היקרות מידי של הרבי, זרקו ארצה ודרך עליה עד שהפך אותה לפירורים קטנים...

כל היהודים הביטו בחרדה במתרחש, ונמלטו איש איש לצריפו. רק הרבי הוסיף לעמוד שם, מתכנן באותו רגע את הצעד הבא. המפקד התעצבן עוד יותר על 'חוצפתו' של הרבי שהמשיך לעמוד, והחל מכה אותו בעוצמה עד שהפילו ארצה...

הרבי שכב על האדמה, סופג מכות נמרצות ובעיטות גסות, אך נחוש מתמיד: בעיניו הוא תר אחר שברי המצות, מחפש אולי נותר איזה שבר מצה שלא שלט בו מגף הצורר הרשע... לפתע הבחין בחתיכת מצה קטנה שנותרה שלימה בלי פגע, וחיש מהר – תוך כדי שהוא סופג מכות איומות, שלח ידו אל חתיכת המצה והניחה בחיקו.

דקות ארוכות ספג הרבי מכות והשפלות, אך פניו זרחו באושר. למרות המכות ולמרות האכזבה הקשה, הצליח להציל חתיכת מצה! נכון שאין בה שיעור, ונכון גם שהיא שבורה ורצוצה, אבל בכל זאת – מצה! היש מאושר ממנו?

כשהגיע לצריפו והתאווש, מיהר להודיע בקרב היהודים כי הצליח להציל חתיכת מצה קטנה, וסביבה – יתכנסו כולם הלילה, לערוך ליל הסדר כמעט כמשפטו וחוקתו. התרגשות עצומה אפפה את היהודים, לקראת ליל הסדר המרומם אותו יחוו בצוותא ובהתרוממות הרוח, למרות התנאים הקשים...

כמה שעות חלפו, וליל הסדר ירד על פני תבל, עוטף את העולם כולו בקטיפה כחולה מלכותית. שלושה כוכבים נצנצו ברקיע, ועשרות יהודים התכנסו בצריפו של הרבי, למעמד 'ליל הסדר'. פניהם קרנו באושר, בברכת 'שהחיינו' דמעו עיניהם בהתרגשות: הרי רק מתי מעט שורדים כאן, והם זוכים לערוך את ליל הסדר, לשבת יחדיו ולספר את סיפור יציאת מצרים בהודאה עמוקה לה' הטוב!

אל השולחן הובאה כוס מים דלוחים, זכר לארבע הכוסות. הרבי החל לקרוא את ההגדה בקול ערב, קורא קטע אחר קטע בניעימה. מדי פעם נשמעה התייפחות בקהל, פרץ של בכי געוגע שובר לב לימים שחלפו ואינם, לעריכת הסדר כבני חורין אמיתיים על יד שולחנות מלכותיים. הרבי הוסיף לקרוא בעיניים עצומות בדבקות, סוחף את הקהל כולו לסיפור הנצחי של עם ישראל, שאיש לא יכול עליו...

ואז הגיע הרגע הגדול, שכולם ציפו וייחלו לו. הרבי הוציא מחיקו את חתיכת המצה שהציל במסירות נפש, מצה קטנה בגודל מטבע, והציגה לראווה. היה ברור שאין בה די לכולם, וכולם היו בטוחים כי הנה מיד יברך הרבי על המצה ויאכלנה, הן הוא זה שמסר את נפשו למענה. לפתע, נשמע קול מכיוון הנשים שהשתתפו במעמד המרטיט:

'רבי!', קראה אשה אחת לעברו, 'הן הלילה הזה הוא ליל הסדר, לילה של 'הגדת לבנך', לילה המוקדש להעברת המסורת והחזקת להבת האמונה בלבבות הדור הבא. נמצא עמי צבי – בני הקטן, הוא הילד היהודי היחיד במחנה, הוא כל הדור הבא שיש כאן!' – אמרה האשה ופרצה בבכי של התרגשות לפני שהוסיפה:

'אולי, אם מותר לי לבקש, את פיסת המצה הקטנה יתן הרבי לצבי שלי, לילד היחיד כאן. במקום כה נורא בו לא נוכל לקיים והגדת לבנך כראוי, במקום כזה בו נראה כי סוף העולם הגיע ואין עתיד חלילה – נעניק את המצה לילד הקטן, ניתן לו לזכות במצוה הזו, שתיספג האמונה בנפשו לדורות הבאים!'

האשה סיימה את דבריה הנרגשים ופרצה בבכי, אך בקושי הצליחה לראות את תנועות הרבי לאחר דבריה שוברי הלב. עיני כל הנוכחים זלגו דמעות, ליבם נקרע בהתלבטות מייסרת: מחד גיסא – הרבי שמסר נפשו על פיסת המצה היחידה במחנה, ומאידך גיסא – האפשרות להעניק את המצה לילד ולהעביר את גחלת האמונה לדור הבא – התלבטות קורעת לב!

גם הרבי התלבט, ובחרדת קודש, הכריע: 'אכן כן. ראוי לנו לייחד את הלילה זה לדור הבא, נאה וגם יאה שהילד היחיד מבינינו יזכה

במצה הזו, לו ניתן את הזכות הכבירה' –

דומיה מתוחה עמדה בחלל, והילד התקרב אל הרבי בצעדים מדודים. הכל הביטו לסירוגין בדמותו הנערצת של הרבי, ובחתיכת המצה היקרה מפז שהחזיק מידי. הרבי קרא לילד לגשת אליו, ובקול נחנק מדמעות ציוה עליו לברך 'על אכילת מצה' –

חושך שרר במלוא האופק, רק בצריפו של הרבי, כמו פנסים מאירים, עשרות זוגות עיניים מרצדות. כוכבי שמים נצנצו בחשיכה, וטל של התרגשות ירד ואפף את הנוכחים, קול ילדותי עמוק עלה לפתע: 'אשר קדשנו במצותיו וציוונו' – וגעה כל העם בבכיה נסערת... 'על אכילת מצה!'

'אמן' שקט אך מחריד נשמע בחלל, והילד אכל את המצה היקרה, הנדירה, זו שאין בילתה עוד. הרבי טפח על שכמו בחום, וברכו כי אכן יזכה לחיות חיי אמונה, גם בתוך התופת, ויזכה לצאת מאפילה לאורה... הסדר הוסיף ונמשך עד סופו, ומחזה הילד המברך על המצה ומטמיע בנפשו את האמונה לדורות הבאים – לא נשכח לעד מלב כל משתתפיו...

את הסיפור שמענו מפי המרצה הנודע הרב מרדכי נויגרשל שליט"א, והוסיף, כי לפני שנים ספורות סיפר את הסיפור לקבוצת מבקרים במחנה, ואז לפתע קמה אחת המשתתפות שהזדהתה כאחיינית של אותה אשה גיבורת רוח, ובעיניים דומעות ביקשה את רשות הדיבור להשלמת הסיפור, וכך סיפרה:

עם שחרור המחנה, הגיעו אותה אשה ובנה, כמו גם הרבי מבלוז'וב בעצמו, לארצות הברית. כשביקשה להקים בית, הוצע לה באקראי להינשא לרבי מבלוז'וב, והיא שמחה על ההצעה ונישאה לו. לימים, סיפר הרבי על מעלתה הגדולה, בעקבותיה בחר להקים עמה את ביתו:

'אשה שבעומק התופת, בסבך התלאות, בעיצומה של המלחמה, היו בה גבורת נפש ועוצמה יהודית לדאוג לאמונת בנה – אשה כזאת היא ראויה להערצה, אשת מופת. הן במלחמה היינו שקועים כולנו במלחמה על החיים, למי היה זמן להקדיש לכך שהילד יספוג ערכי אמונה, לנצל את ליל הסדר כדי להחדיר אמונה בזרעו אחריו?'

אבל היא כן! האשה הזו, גיבורת הרוח ואצילת ההתנהגות, בתוך בליל הרגשות הסוערים והדמעות הרותחות – זכרה את בנה, את חובת הטמעת האמונה בו וההזדמנות לעשות זאת בליל הסדר. כמה מתאים להקים עמה בית בישראל, בית שאור האמונה יזרח בו לעד!